

Kutnohorští skřítki

Pohádky inspirované
dávnými pověstmi

Renata Petříčková & Michal Vaněček
Ilustroval Ondřej Zahradníček

JAK BYL OBJEVEN DŮL OSEL

Bylo mnoho dolů na Horách Kutných. Důl Osel, o kterém bude řeč v této pohádce, byl kdysi dávno největším dolem a dokonce i nejhlubším na světě. Stříbro bylo v Kutné Hoře nacházeno obvykle náhodou. To když oráč vyorál kámen s kouskem stříbra, nebo když se strom za silné bouře vyvrátil a v jeho kořenech to stříbrně zasvítilo. Je mnoho pověstí o tom, kdo objevil důl Osel. Říká se, že to byl horník, který se tak jmenoval, či kterému snad tak bylo přezdíváno. Pohádka, která právě začíná, vám bude vyprávět o nalezení nejmocnější sloje stříbra tak, jako o tom před mnoha lety vyprávěl starý horník svému vnukovi, když ho zasvěcoval do tajů těžby vzácného kovu.

Bylo to dávno, psal se rok 1363 a do Kutné Hory přivandroval potulný švec. Mates se jmenoval. Vandroval po širém světě s oslíkem Ferdou, který mu nosil kůže, kopyta, dratve a šídla. Jednoho dne došli až ke Kutné Hoře, do míst, kde stojí dnes chrám Svaté Barbory. Chrám tehdy ještě nestál,

ten začali stavět až o dvacet let později. Mates byl všecek uondán dlouhou cestou, putoval mnoho dní, snad až odněkud z podkrkonoší. Spočínul u bran města, posadil se pod košatým stromem a vyndal z tlumoku chléb a slaninu, aby poobědval. Oslík Ferda se zatím pásł okolo ve vysoké šťavnaté trávě. Mates zvolna jedl, nepospíchal. Po té dlouhé cestě mu již peníze docházely a tohle bylo poslední jídlo, které s sebou měl. Nevěděl, kam večer hlavu složí a moc toužil po teplé večeři.

Dojedl, a jak se mu hlavou honily myšlenky na jeho další osud, opřel se o strom a začal klimbat.

Ferda si mezitím pochutnával na bodláku. Byl rád, že nemusí šlapat po prašné cestě a může se dosyta napást. Chodil mezi bodláky a ledabyly a s požitkem z nich ukusoval.

Najednou ale, co se to děje? Šlápl přední nohou do nějaké prohlubně, zem se mu pod předníma nohama propadla a on vězel skoro až po prsa v nějaké díře. Začal zoufale hýkat, a hýkal a hýkal, až to vytrhlo Matesa ze sna. Švec se vyděšeně rozhlédl okolo, když slyšel naříkat svého věrného přítele. Vyskočil a běžel mu na pomoc.

Viděl, jak je Ferda zaklíněný v díře. To víte, byl to přece jen osel. Udělal velkou chybu a mrskal sebou jako ryba na suchu. Pokud někde takhle vězíte, není dobré sebou mrskat, určitě pak ne v díře v zemi nebo v tekutém písku. To je nejlepší se nikterak nehýbat a volat o pomoc. Takový mrskavý pohyb totiž způsobí, že se propadnete hlouběji. Osel Ferda sice hýkal o pomoc, ale zároveň sebou ještě mrskal, a tak se kopyty zapadal hlouběji a hlouběji a chudera švec Mates mu visel na ohánce a propadal se s ním.

Divoký ryk osla a ševce po chvíli utichl. Uvědomili si, že mají pevnou půdu pod nohama. Pro změnu zase ale nevěřili

svým očím. Matesovi se zdálo, že v tom slabém světle, které poskytovala ta průrva pod kopyty osla, vidí nějaké svítivé odlesky.

Nahmatal v mošně dva křemínky, vykřesal pár jiskřiček a zapálil malou louč, kterou sebou nosil pro všechny případy. Ferda si odfrkl.

„Pssst...“, zakryl mu Mates rukou nozdry, protože si nebyl jist, jestli neslyší nějaké šustivé volání a slaboučké hlásky.

Mihotavý ohníček na louči mu ukázal krásné obrazce, které byly na okolních kamenných stěnách. Obrazce ze stříbra, změť stříbrných žil. Ferda zase nespokojeně frkl, protože tady nebyly žádné chroupavé bodláky a on měl pořád ještě hlad.

A zase ty hlásky... Odkud jdou?

Mates se v mihotavém světle čadivé louče pokoušel rozkoukat. Ano, stříbřité žilky protkávaly okolní stěny jako nitky perský koberec. Od průrvy dál se černala temná chodba. Odtud musí být slyšet ty jemné zvonivé hlásky. Mates mžoural do chodby a najednou měl pocit, že vidí drobná mihotavá světýlka, jakoby maličké louče nebo lucerničky, které vysílaly slabounké světlo.

Ferda přestal frkat a hleděl zvědavě na svého pána.

„Hola,“ zavolal přiškrceným hlasem Mates, „je tady někdo?“ Hlásky utichly a pohyb lucerniček ustal. Pak švec uslyšel nějaké tenoulinké brebentění, ale sám si nebyl jist, zda se mu to nezdá. Nebyly to zvuky a hlasy ze světa, který znal.

Najednou uviděl, jak se jedno ze světýlek dalo do pohybu, a zamířilo přímo k němu. Chytil oslíka za uzdu. V tu chvíli nevěděl, jestli proto, aby Ferdu upokojil, nebo proto, aby sám nabyl větší jistoty. Utéct nebylo kam. A tak čekali,

co se bude dít. Světlo se blížilo, bylo jasnější a jasnější, až uviděli, že vychází z malé olejové lampičky, kterou držela malinká ručička. Ferda opatrně zafuněl přes zakryté nozdry. Ukázalo se, že kahanek patří droboučkému staříkovi. Jen tak, ze zvyku, jak se to ševcům stává, padl Matesův pohled na staříčkovy boty. Každý švec se totiž člověku, kterého potká, nejdříve podívá na boty. Mates uviděl maličké botičky, celé ochozené a sešmajdané. V ten okamžik jeho ševcovská nátura úplně zastínila údiv z toho, že před ním stojí nefalšovaný permoník, o kterých slýchal v hospodách vyprávět, ale měl za to, že jsou to jen takové povídačky.

„Kdo jsi, cizince?“ zeptal se permoník, jehož vousy sahaly téměř až ochozeným botkám. Mezitím se za ním se postupně vynořilo několikero malých ručiček a malých kahanů. Další permoníci.

Mates bez odpovědi ukázal na rozedrané boty.

„Ty boty, milý permoníku, ty boty musí být staré...“ pokýval hlavou a permoník se překvapeně zadíval na nohy, obuté v botách, z nichž mu už skoro vykukoval levý palec. Dočista ho ten člověk člověčí zmátl. Mates se ovšem také probudil k životu a slušnosti a hnedle se uklonil a řekl: „Odpusťte mi, skalní skřítku, nebo jak se jmenujete, já nevím... tuhle troufalost, ale tuhle Ferda,“ ukázal vedle sebe na vyjeveného osla, „asi špatně šlápl, to víte, on je to osel jak má být. Ani nevím jak, prostě jsme najednou byli tady.“

„To někdo udělal špatně strop,“ ozvalo se zavrčení od jednoho skřítky zezadu z davu.

„Nešťouchej do mě!“ zabručel další.

„Kuš tam!“ okřikl je stařík.

„Jsem Mates, švec a obuvník, ruka šídlem šikovná a s kůží na boty divy umím,“ vychloubal se Mates.

„No, dobrá, dobrá, když už jsi se sem propadl,“ podrbal se stařík ve vousecch, „musíme s tebou něco udělat.“

„Máš nějaké jídlo?“ zeptal se jeden vykulený a vyhublý permoník a postoupil blíž. Stál vedle staříka a boty měl snad ještě rozedranější. Stařík do něj šťouchl.

„No, co, kručí mi v břiše, už skoro týden,“ zakňoural hubený permoník, až se mu roztrásla špičatá čepička na hlavě.

„Eh, braši moji milí,“ osmělil se Mates, „než se tuhle Ferda do té díry propadl, dojedl jsem poslední slaninu a chléb.“

Ze skupinky permoníčků se ozvalo smutné zamručení.

„Ale jak koukám kolem dokola,“ mávl rukou švec, „tady je bohatství na spoustu chleba i slaniny. Kdybych vám boty vyspravil a vy mi za to dovolili trochu stříbra vytěžit, měli bychom se všichni dobře, a vy byste si palce v prodřených botách o kámen neukopávali.“

Chvíli bylo ticho a pak se zpoza kahánků ozvalo souhlasné štěbetání. Nejstarší permoník mávl zvolna rukou a zjednal si ticho.

„Dobrá, ševče,“ pravil zvolna, „dobrá, ukaž tedy, co umíš.“

A už se kolem Matesa začaly srocovat malé postavičky a podávaly mu své dřevěné botičky. Všichni postavili kahánky kolem dokola, aby měl Mates dostatek světla k práci. Mates sundal s Ferdy brašny s vercajkem a dal se do díla. Jak nějakou botičku spravil, hned si ji ten který permoník obul a jásal, jak se mu teď bude hezky a pohodlně slojí šlapat.

Čas ubíhal a Mates ani nevěděl, zda je ještě den či noc, když poslední botičku na nožičku permoníka obul. Nejstarší skřítek, co měl vousy skoro až ke spraveným botám, přistoupil k ševci a posvítil si na něj lucerničkou.

„No, to je moc dobrá práce, mladý muži,“ pokýval hlavou na Matesa i na ostatní permoníky.

Kývl na toho vpravo a ten přinesl ve dvou měsících stříbrných kamínků, až oči přecházely.

„Odměnu si zasloužíš,“ řekl.

„Počkejte tu zase zítra, já se vrátím a přinesu vám nějaké dobroty,“ zamával na ně Mates a měl se k odchodu. Jenže jak se dostat ven ze stříbrné štoly, když vlastně vězíte v díře na sto loktů hluboké?

Permoník jen zamával svou čepičkou a vyřkl nějaké kouzlo. Stříbrný oblak se mu z čepičky vynořil jako tajemná pěna, objal Matesa i Ferdu a vynesl je bezpečně zpátky na louku plnou bodláků. Ferda se zaradoval a hned se vrhl na ten první, co mu rostl u pravého kopyta. Dočista zapomněl na permoníky.

„Děkujeme!“ zaznělo ještě dole.

„Já taky děkuji,“ zavolal Mates, trhl Ferdovi uzdou a uhněl do města, aby naplnil své břicho a do mošny nabral i jídla pro skřítky.

Jak slíbil, tak udělal a druhého dne přišel na to samé místo. Jenže žádná díra po oslovi tam už nebyla. Zmateně chodil sem a tam. Ferda zase okusoval bodláky. Mates nevěděl, co počít. Spravil skřítkům botičky, pravda, dostal za to drahé kamínky, že se mohl dosyta najíst a ještě mu na mnoho dní zbylo. Ale přišlo mu na mysl, že by bylo škoda, aby takhle celá ta věc skončila. Vždyť skřítkci botky opět prošoupu a dole je bohatství pro mnoho lidí. A tady v krčmách a v ulicích kutnohorských je mnoho bídy. Jak chodil dokola, vzal do ruky svoje ševcovské kladívko a nazdařbůh poklepal na kámen v místě včerejší jámy. Kladívko zazvonilo o kámen, skála se rozestoupila a před Matesem zela díra do hlubin. Poklepal znovu na okraj jámy, snad aby vyzkoušel, jak

je vchod pevný. Po třetím poklepání se ale otvor opět zacelil, jako by tam nikdy nebyl.

Mates na to hleděl a nechápal, co se to děje. Ještě několikrát zkusil poklepat kladívkem, až se ujistil, že funguje jako klíč do podzemí. Posadil se pod strom a přemýšlel. Ještě mu zbývalo dost drahých kamínek od permoníků. Mohl je postupně proměňovat za jídlo a být lehko živ. Kdyby ale začal těžit stříbro, mohl dát práci mnoha chudšům ve městě.

Tenhle kus zarostlý býlím nikoho asi nezajímá. Nakonec se rozhodl. Poklepal kladívkem na kámen, a když se objevil opět otvor, spustil do něj mošničku s jídlem pro skřítky. Pak zašel do hospody na oběd a všechno promyslel. Zašel na radnici za purkmistrem, kterého za pomoci barevných kamínek přesvědčil, že mu prodali ten kousek zarostlého pozemku u městských hradeb. Purkmistr byl po dobrém obědě a korbítku piva a nepřál si žádné problémy. Hleděl na ševce jako na blázna, který chce koupit zarostlou loučku, která je snad jen k pasení jeho osla dobrá, a tak mu se smíchem levně prodal, co Mates žádal.

Ferda čekal na svého pána u stromu a žvýkal bodláky.

„Tak, Ferdíku,“ pohládl švec osla po hřívě, „teď se dáme do práce.“

A oslík vynášel na denní světlo po troškách stříbro, které směňoval Mates za jídlo pro sebe i pro permoníky a ještě mu mnoho a mnoho zbylo. Permoníci měli ty roky opravdu výtečné časy. Takových dobrot co ochutnali, to se jim za celá staletí nedostalo. A Mates? Ten si na loučce postavil malou chýši, jen tak akorát pro sebe a pro oslíka malou dřevěnou stáj a na zahradě pořád nechal bujet bodláky Ferdovi pro radost. Důl postupně rostl a rostl a zanedlouho zaměstnával většinu horníků z města.

Pak tam jednoho dne stál na zahradě staříčkový oslík a na zápraží seděl staříčkový dědeček, na kterého pokřikovaly děti:

„Mates, Mates, má prázdných kapes!“

Ale jemu to bylo úplně jedno. Neměl prázdných kapes, ale cítil pokoru k bohatství, které považoval za dar, který mu byl skřítky propůjčen a který nesmí zneužít. A vždy k večeru chodíval k zadním dveřím své chýše a opravoval maličké botičky, seč mu jeho staré oči a ruce stačily. Měl pořád ty své staré nástroje, které na svém oslím hřbetě kdysi přinesl do Hor Kutných jeho věrný Ferda. A ty botičky mu nosili maličcí permoníci. Povídali si s ním o starých pověstech a příbězích. Ten důl pak na památku Ferdy, který do něj svými nohama spadl, pojmenovali Důl Osel. A důl vynášel takové bohatství, že z něj začali v roce 1388 stavět velký chrám. Ale to už je na jinou pohádku.

ZTRACENÝ KOSTLIVEC

Kutné Hoře je jedna stará hospoda. A do ní po mnoho let nechtěl nikdo ani nos strčit, protože tam po nocích štrachal, lomožil a snad i po zdech lezl nešťastný kostlivec. Rozčiloval se a vztekal, protože byl jenom z kostí a ne z masa, a tak nemohl ochutnat ani kapku dobrého kutnohorského piva. A protože byl v hospodě, byl to trest o to větší, protože ty korbele měl každý den na očích, ačkoliv v nich pivo za ta léta dávno vyschlo. To se stalo tenkrát, kdy horničtí pracanti propíjeli své výdělky v hospodách a navíc začali propadat karbanu. Domů rodinám toho pak moc nepřinesli a místo aby byli třeba doma v chalupách, tak zahálčivě plkali a práskali kartami o stůl. To se nemohlo jejich ženám dlouho zamlouvat. A tak se ty nešťastné ženy horníků karbaníků domluvily a přemluvily místního hrobníka, aby z vrchu přinesl nějakou tu kostru oběšence a dal jí do hospody do skříně, kde mají chlapi karty. A tak tedy nastražili jeho kostnaté tělo do skříně, aby je postrašil, až se začne blížit půlnoc. Chlapi otevřeli skříň, ale posilnění pivem a kořalkou si z něj

pranic nedělali, měli z něj legraci, a pak už byli rozjařeni tak, že kostlivce ze skříně vytáhli, posadili ho za stůl a dali mu přinést korbel piva. Rozdali mu karty a smáli se mu, jak tam tak zhrouceně seděl. A to neměli dělat! O půlnoci se do něj dal život a práskl kostmi o stůl, rozházel karty a pivní sklenice a korbele a dělal hluk, že se až okenní tabulky třásly. Chlapy přešel karban i chuť na pivo, schovali se do rohů hospody a vyplížili se pomalu ven a jaktěživ se tam už nikdy nikdo neukázal.

Hostinský šel tehdy nadobro radši leštit svíce ke svaté Barboře, než by se do toho strašidelného domu vrátil.

Ale protože občas Kutnou Horou projdou i cizinci, stalo se jedné noci, že právě kolem té nešťastné a opuštěné hospody procházel chasník z krajů dalekých, který hledal dobrodružství a třeba i nějakou tu ženušku na vdávání navíc. Hluk, při kterém okenní tabulky drnčely, přilákal jeho pozornost. Podíval se opatrně oknem dovnitř.

On ne že by to byl chasník bojácný. Protloukal se světem všelijak a živil se, jak se dalo. Přičichnul v dalekých krajích k vědám okultním, okusil něco alchymie a na různých královských dvorech vyráběl zlato a elixíry mládí a jiné věci, kterým důvěřiví panovníci byli ochotni věřit. Sám tomu nevěřil, věděl o lučbě a silozpytu dost na to, aby měl pochybnosti o smysluplnosti tohoto počínání, ale když mu za tu činnost najíst dali a tu a tam i nějaký zlaťák přidali, vařil a míchal lektvary, až se v jeho alchymistické dílně dýchat nedalo. To se ví, že často musel utíkat, co mu nohy stačily, dokonce jednou v dalekých Flandrech mu málem uřezali uši a chtěli ho vplést na kolo.

A tak ho nakonec nohy donesly do České země a u Hor Kutných se po nějaké hospodě rozhlížel, kde by hlavu složil.

Teď hleděl tím zaprášeným oknem do hospody, z níž vycházel podivný hluk. Setřel rukávem prach na okně a nevěřil vlastním očím. Za výčepním pultem stál kostlivec, pivo do korbelů čepoval, kosti chřestily o vysmolené korbely, a kostlivec, jak neměl pysky, tak se zubil, až to vypadalo, že se na celé kolo směje.

Kostlivec, to on viděl poprvé. Vlastně ne, počkejte! Teď se Dražej, jak se ten junák jmenoval, poškrábal na hlavě a vzpomněl si, že jednou s kostlivcem co do činění měl. To bylo tenkrát, když prvně býval ve Flandrech, než ještě odešel do východních krajů a pak se tam vrátil. Ano, ano, to byl kostlivec, který obcházel starou kovárnu a co byl rok dlouhý, tolikrát chtěl napít. No ale dejte napít kostlivci! Kudy přiteče, tudy odteče a pořád je to vniveč. A ten chuděra kovářský kostlivec se naléval vodou, pivem i vínem a nic. Až tenkrát mu uvařil lektvar z kostivalu, do piva přimíchal, a to se tenkrát děly věci. A tak se osmělil, protože on vlastně může takovému kostlivci jedině prospět, a zaklepal na dveře hospody. Rachot rázem utichl. Za dveřmi se ozvalo zlověstné mručení a hučení.

Dražej dostal strach. Flanderský kostlivec byl tak trochu pytlík a hlupák, tenhle však byl o hlavu větší a tvářil se tak, že z něj šla hrůza. Když otevřel roky zavřené a pavučinami opředené dveře, díval se na něj temnými očima.

„Jak se opovažuješ, ty lidská bído!“ pronesl hlubokým a ryčným hlasem.

V Dražejovi se zatajil dech. Ale sebral odvalu a pravil:

„Zdař bůh, hospodáři, ušel jsem světa kraj a rád bych se napil.“

Kostlivec se zarazil. Byl zvyklý, že pouští hrůzu a každý hned bere nohy na ramena. Tenhle host byl ale asi z jiného těsta.

„Co jsi zač, opovážlivče?“ zahromoval kostlivec na Dražeje, ale už mírněji.

„Jmenuju se Dražej,“ pravil smířlivě pocestný, „jdu sem až z Flander, vracím se domů a hledám nocleh, něco na zub a svlažení hrdla po té štrapáci.“

Dražej si sednul k zaprášenému stolu a shodil na lavici s ramene tlumok. Kostlivec se s chrastěním odšoural k výčepu. Sevřel do pařátů korbel a přeměřoval si Dražeje nedůvěřivým pohledem. Natočil korbel a s bouchnutím ho postavil před Dražeje. V Dražejovi byla malá dušička, pořád nevěděl, jestli se mu to jenom zdá, nebo je to skutečnost. Žízeň měl, to je pravda, ale teď se v něm mísil spíše strach se zvědavostí.

Zhluboka se nadechnul: „A co ty, brachu, napiješ se se mnou?“

Kostlivec se zarazil.

„Jak se mám napít?“ zahartusil, „copak nevidíš, že jsem samá kost?“

Dražej přemýšlel. Tahle legrace ho může stát taky hlavu. Ze svých cest po světě věděl, že s umrlci není žádná legrace, se záhrobím že se nežertuje.

„Viděl jsem v světě ledacos,“ začal opatrně a napil se důkladně, „chceš to zkusit?“

Umrlec si ho prohlížel. Nevypadalo to, že si z něj pocestný dělá legraci. Odvahu měl, nebyl jako místní chlapi z dolů, co neznali než koženou kazajku a kladívko. Ti se báli i měsíčního stínu u hřbitova. Přikývl. A jak přikývl, tak to zachrastilo. Dražej sáhl do tlumoku.

„Mám tu odvar z kostivalu, vzal jsem ho, když jsem z Flander utíkal.“

„Proč jsi utíkal?“ zajímal se kostlivec.

Dražej se napil a setřel se pěnu s úst: „Uvařil jsem elixír mládí a ono to neúčinkovalo.“

Kostlivec se rozchechtal: „Elixír mládí? A tomu někdo věří?“

„Věřící,“ usmál se smutně Dražej, „proto jsem ho vařil.“

„Ty jsi mi ale povedené kvítko,“ zasmál se kostlivec, „a co s tím kostivalem?“

„Zamíchám ti ho trochu do piva a uvidíš.“

Nakapal trochu odvaru do druhého korbelu, který mezitím jeho podivný kumpán natočil, a podal ho kostlivci. Když se kostlivec napije kostivalu, mohou se stát pouze dvě věci. A na to byl právě teď Dražej zvědav.

„Pij!“ pravil úsečně.

Kostlivec nedůvěřivě naklonil korbel s pěnivým mokem k bezmasým ústům. A světe, div se! Dal si doušek a ani kapka neukápla z jeho kostnatého těla.

Díval se vyjeveně na Dražeje a nemohl tomu uvěřit. Dražej se usmál: „To jsou kouzla, vid’?“

Kostlivec neřekl nic, jen se znovu zhluboka napil.

„A co ty tady pohledáváš v tom opuštěném hostinci?“ zeptal se Dražej, když kostlivec nedočkavě nesl korbel k třetímu doušku.

Kostlivec posilněn tím nenadálým štěstím a korbelem piva si pohladil kostnatá žebra a poklepal na ně.

„Coby,“ řekl, „místo věčného pokoje se tady plahočím a chřestím po nocích, protože mě tenkrát přinesli ze šibeniice, abych chlapy zbavil karbanu. Ženský nešťastný, že si zrovna mě musely vybrat!“

Dražej pochopil, že i tento kostlivec byl nejspíš jen čásem a žízňí znavený, a proto tedy nevrlý, že korbel piva mu v kostnatých útrokách udělal dobře a že by s ním mohlo být dobré pořízení.

„A jak se vrátíš zpátky, kam patříš?“ zeptal se Dražej.

„To právě nevím. Musíš za hrobníkem. Co já, ubohý tenkrát ještě zlodějček, můžu vědět.“

Povzdychl si tak, až prach z pípy obkroužil nad lokálem pěkná kolečka.

„Nu což,“ rozhodl Dražej, „zítra mě čekej, zajdu za hrobníkem a zkusím s tebou něco udělat. Jednoho jsem už z prokletí vytáhl, vytáhnu i tebe.“ Poděkoval za pivo a odkráčel přenocovat někam pod lípu, protože neměl odvalu spát pod jednou střechou s kostlivcem. Ale bylo mu to divné, čekal, že se kostlivec změní v hromádku prachu už ve chvíli, kdy do sebe vlije kostival, tak to bylo tenkrát ve Flandrech. Ale tenhle nic. Asi bude z jinačejšího těsta.

Hned ráno se vydal k hrobníkovi. Našel ho na hřbitově, jak lamentuje nad zpola vykopaným hrobem. Bylo horko. Hrobník se oháněl lopatou, ale hlína byla suchá a sypala se z ní. Komáři štípali a práce šla od ruky prachmizerně.

Dražej mu vylíčil své noční dobrodružství a žádal radu, jak umrlému zlodějčíkovi pomoci k věčnému klidu.

„Dej pokoj,“ mávnul rukou hrobník a opřel lopatu u stěnu jámy, „to jsem si tenkrát dal, že jsem kostlivce vydal těm poblázněným ženským.“

„Ale snad se dá najít způsob, jak jej dostat zpátky a zajistit klid, i hospoda by zase ožila,“ trval na svém Dražej.

Hrobník jen bezradně vrtěl hlavou.

Z ničeho nic se k nim přitočila hrobníková dcera. Byla mladá, hezká a navíc i chytrá. V městě ji moc rádi neměli, to víte, táta byl hrobník, to je povolání navýsost důležité a nezbytné, ale zdaleka ne tak mezi lidmi ceněné jako práce havířská. Dcery horníků se měly dobře a držely spolu. A tak se holka od hřbitova musela dost otáčet, aby

si uhájila svou důstojnost a vážnost na tom božím světě. O kamarádky měla nouzi, a i když měla léta na vdávání, bylo po městě lepších rodin, do kterých byl zájem se přiženit.

Co asi měla taková holka chudák dělat? V kamenném studeném domku u hřbitova moc veselí nezažila, a tak trávila jako malá hodně času se starou babičkou, která byla doslova pokladnicí lidové moudrosti, různých pověr a pověstí. A tak se stalo, že babička často pak ani sama nevěděla, co je pravda a moudrost a co je pověra. Když Barka, tak se ta hezká tmavovlasá hrobníkova dcera jmenovala, slyšela, co se stalo, v její chytré hlavě svitla vzpomínka na jeden zimní večer u kamen s babičkou.

„Já vím, jak na něj,“ řekla a nechala Dražeje, aby na ní oči nechal. „Jestli je to opravdu ten, kterého tam ty zlostné ženské poslaly, pomoci mu může zase jenom žena. Ovšem žena s úmyslem opačným.“ Ukázala na Dražeje a pokynula mu, aby šel s ní. Starý hrobník se opřel o lopatu, mávl rukou a šel domů. Asi ano...

Barka zašla s Dražejem do domku a uvázala si kolem hlavy sváteční stříbrnou nití vyšívavý šátek. Obula si lepší střevíčky a vykročila s Dražejem ke kostlivcově hospodě. Už se blížil večer a právě v tu chvíli zase kostlivec řádl. Dražej zaklepal, jako by už šel domů, a kostlivec s hlomozením otevřel.

„Co zase...kdo to zase...u všech kostí, tohle já nemám...“ ani to nedořekl, protože spatřil Barku a její nebesky modré oči pod ofinou. Dražej neměl ani tušení, co ta potrhlá holka chce dělat. Vešla do hospody, sundala si šátek a ovázala ho kostlivcovi kolem krku. Ten okouzlen její krásou neřekl ani slovo a potom se stalo něco neočekávaného.

Ta černo vlasá holka vlepila kostlivci takové políbení, až se země pod hospodou zatřásla, okenice se oklepaly a kolem začal vířit vzduch jako při větrném povětrí. Kostlivec se začal pomalu rozpadat, nakonec z něj na zemi zbyla jen hromádka popela, který větrné víry roznesly neznámo kam.

Dražej byl jako očarovaný. Kde ta holka vzala odvahu k políbení kostlivce?

„Nu což,“ prohodila potom Barka, „to není pro hrobníkovu dceru pražádný problém. Víc než s živými jsem vždycky byla s mrtvými, to mi nevádí. A vzpomněla jsem si, že babička mi kdysi vyprávěla o kostlivcích, kteří odejdou ze života kvůli ženské zášti, a ty potom kromě kostivalu ze světa nemrtvých vysvobodí jenom polibek od mladé ženy. A pokud vím, tenhle ubožák se octl na šibenici hlavně proto, že jeho žena pomýšlela na místního žalárníka a tenhle nebožák jí stál v novém štěstí.“

„Měl štěstí, tenhle kostlivec,“ řekl nakonec Dražej, „která jiná holka by měla odvahu políbit kdovíjak starou lebku?“

„Já!“ prohlásila Barka hrdě a vzala Dražeje za ruku.

„Ty se mi líbíš, ty holka jedna odvážná!“ pravil jí vesele černo vlasý Dražej a pomyslel na ni jako na tu nejlepšou ženušku na světě.

Chvíli se na sebe dívali. Hospoda byla teď opuštěná a kostlivec byl ten tam. Dražej přemýšlel. Nemá kde hlavu složit a po všech těch štrapácích světem už taky přemýšlel, někde se usadit.

Barka se dívala na Dražeje a taky přemýšlela. Bydlet pořád u hřbitova a být jenom dcerou hrobníka, hm, to není nic moc.

„Co kdybychom spolu znovu otevřeli tuhle hospodu?“ pravili oba současně jako jeden hlas, až se tomu dali do smíchu.

„Tak já vysmejčím pavučiny a ty se postarej o pípou,“ rozhodla Barka.

Dražej se usmál a šel narazit nový sud, aby bylo co točit, až zase přijdou hosti, co budou chtít u pěnivého moku vyslechnout historku o ztraceném kostlivci.

